

Beszámoló

Dr. Pataki Gyöngyvér

2023/24 II. félév

KULeuven egyetem

Örök hálával tartozom mindazoknak, akik bizalmat adtak nekem az ösztöndíj elnyerésekor, és így az tanárain jóvoltából kint tölthettem két félévet a KULeuven English Literature and Linguistics szakán.

Leuven egyetemváros a XII. század óta és meglepő módon a tereit, padjait, asztalait – amelyek nem ritkán több száz évesek – mindenki használhatja. Az egyetem és a város együttműködése számos szinten érzékelhető. Közel 600 épület az egyetem tulajdonában áll és a városba szeptember közepén 67000 diák érkezik. Azaz mintha egy közepes méretű város költözne be minden szeptemberben és hagyná el a várost a rákövetkező júliusban. Özönlenek ide a diákok és kutatók, ám valahogy mégsem tekinthető ez az egyetem multikulturálisnak. Jóllehet transznacionális intézmény, amely a világ 47.-dik egyeteme, mégis elsősorban az európai középosztály gyermekei járnak ide. Alig lehetett találkozni munkás származású hallgatókkal és globális szempontból pedig érezhető volt a kurzusok során az Európa központúság: a témák európai megközelítése.

Az egyetem erőforrásai ugyanakkor bámulatosak. A fizikai könyvtárak köré, amelyek szétszórtan helyezkednek el a karok, tanszékek épületei közelében egy hatalmas digitális könyvtár is társul, ahol gyakran hamarabb fértem hozzá magyar vonatkozású dokumentumokhoz, mint itthon. Számomra mégis, ami legmeglepőbb volt az az adminisztratív háttér. Az egyetem könnyen kezelhető professzionális honlapján vagy az előre gyártott információs anyagok segítségével, esetleg a felkészült és mindig készséges asszisztensek útmutatásai alapján másodpercekbe telt az ügyek intézése. Ez nem pusztán gördülékennyé teszi a beiskolázást és a tanulmányi ügyek intézését, de nevelő szándékú is. Ha Leuvenben jársz majdnem mindent a mobiltelefonodról vagy a laptopodról intézel, így digitális intelligenciád akarva-akaratlanul elképesztő mértékben fejlődik. A létező és a digitális egyetem kart karba öltve működik, amely hatékonnyá teszi az akadémiai munkát, a csoport feladatok elvégzését, a publikációk megírását, de a hétköznapi problémák megoldását is.

Ezzel együtt meg kell említeni, hogy az egyetem sport lehetőségei kiábrándítóak. A honlap sokkal többet ígér, mint, amit a 70' évekbeli infrastruktúra teljesíteni képes. Egy digitális helyfoglalási rendszer működik ugyan, ám alig lehet helyet kapni a 20-30 embert befogadó sportágak foglalkozásaira. Soha nem felejttem el a 25 méteres uszodát, ahol egy-egy sávban nem ritkán 15 ember próbált úszni.

A túlszűfolttság jellemzi a szállás körüli problémákat is. Én az első félévben egy padláson laktam Leuventől 15km-re, a második félévben ugyan egy kollégiumban kaptam szállást, de olyan szobatárssal, aki 200 napon keresztül nem szólt hozzám. Számos hasonló történetet hallottam, ezért ajánlom a szállás azonnali intézését, pontos végiggondolását és az ösztöndíj kiegészítését néhány száz euróval. Mindez lehetővé teszi a nyugalmas évkezdést.

Az sem másodlagos szempont, hogy az idő rendkívül esős és hideg így érdemes már az első napokban megvenni egy ténylegesen vízálló felszerelést. Hasonlóképpen, aki Leuvenbe megy készüljön fel arra, hogy a fény hiánya és az élelmiszer minősége miatt hamarabb merül ki. A tömegközlekedés nehezebb és drágább, mint Magyarországon. Egyszóval az önállóság alapfeltétel és mindenki, akivel

beszéltem egy kicsit bezártnak érzi magát a tudomány eme fellegrárába. Amint elkezdődik az akadémiai félév a közel 1500 oldalas heti kötelező olvasmány mellett alig marad idő utazásra. Mindez lehet, akár annyira extrém, hogy bár London a kedvenc városom és 300km-re fekszik Leuventől mégsem jutottam el oda. Az atlantikus régióban, ahol szélre és esőre mindig számítani kell 300 km megvalósíthatatlannak tűnik.

Tanulmányi szempontból azonban rendkívül élvezetes volt ez a tanulmányút. Lehetőségem nyílt belelátni az angol nyelvészeti és irodalmi tanszék munkájába, de voltak kurzusaim a kulturális antropológia, a filozófia és cultural studies területén is. Felejthetetlen élmény volt összehasonlítani az eltérő előadói stílusokat, a kurzusok eltérő felépítését vagy a különböző vitakultúrát. Egyszóval mindaz, amit bölcsész tudománynak hívunk feltárult előttem. Az a különös tudományterület, ami közel harminc évet igényel az ember életéből, hogy valaki bölcsész tudóssá válhasson. Megtanultam írni és olvasni, úgy írni és olvasni, ahogy mindig is szerettem volna. A professzorokkal való együttműködés, a számtalan extrakurrikuláris esemény (előadások, estélyek, film és egyéb művészeti fesztiválok) során világossá vált, hogy miként tud egy egyetem a környék kulturális intézményeivel együttműködve hatni diákjaira. Egyszóval ajánlom mindazoknak ezt az egyetemet, akik egy félév alatt életre szóló élményt szeretnének szerezni, akik érdeemben szeretnének egy-egy területen tájékozódni, és akik készek ezért áldozatokat is hozni.

Talán az egyik legmeghatározóbb élmény maga az irodalom, hiszen a képzés közel hozta hozzám mit jelent a bölcsész tudományi műveltség. Nem csupán a képzés meghatározó személyiségei (Ortwin de Graef, Vermeulen Pieter, De Boeck Filip) jelentettek sokat a számomra, de maga az a szellemiség is, ami döntő jelentőségű a szavakkal, diskurzusokkal, kontextusokkal való elmélyülés során. Történetesen a képzés előtt nem láttam, hogy a kultúrát összes érzékszervünkkel tanuljuk, és éppígy az összes érzékszerv képzése fontos annak érdekében, hogy irodalomban jártas, olvasott, képzett literátus emberré váljunk. Erre a felismerésre azáltal tettem szert, hogy – mint ahogy azt korábban említettem – a képzés keretében betekintést nyertem a bölcsész tudomány különböző területére a nyelvtudományoktól, a történelmen át a kulturális antropológiáig. Abban a szerencsében részesültem, hogy a KULeuven egyetemen egyszerre látogathattam az irodalmi és nyelvészeti tárgyakat, de felvehettem kurzusokat a bölcsész tudományi kar bármely képzéséről – mégpedig oly módon, hogy a tanulmányaim egy tematikus fókusz köré csoportosultak. Az Urban Anthropology kurzus a kulturális antropológia intézetben megtanított miként olvashatjuk a városi teret, a Photography and Comics kurzus a Cultural Studies tanszéken megtanított arra mit jelent a képi világot olvasni, miért fontos a vizuális kultúra; számos irodalmi kurzus pedig az angol intézetben ráébresztett a történetek, a narratívák erejére egy-egy kultúra pontosabb megértésében. Éppígy a Irish Literature kurzus során világossá vált, hogy napjaink irodalmi életét egy-egy irodalmi magazin köré csoportosuló szellemi műhely vezeti – nem pedig egyetemi tanszékek. Megismerkedhettem azokkal a globális terekkel, amelyek egyfelől támogatják az írást, másfelől az olvasást; egyszóval megtanított arra miként váljunk magunk is közönségből, irodalom kritikusokká majd írókká.

Talán meglepő, de számomra a tanítás is kultúra, amit írni és olvasni lehet, melynek formálása és megértése hátralévő életem célja. S hogy miért is fontos a kulturális érzékenység, mit nyerhetünk a bölcsész tudományok gyakorlása által, miért lényegi literátus emberré válni különösképpen egy tanárnak? Bármit is csináltam az elmúlt két évben tevékenységeim e köré a kérdés köré csoportosultak. Ha szakmódszertani óratervet készítettem, vagy ha a Phenomenology - Contemporary

Continental Philosophy kurzus óráján vettem részt, ha az anthroposzenét tárgyaló amerikai irodalomban megjelenő narratívákat elemeztem vagy anyagot gyűjtöttem leendő pályázatomhoz nem tettem mást, mint megpróbáltam megérteni, hogyan írhatjuk és olvashatjuk másként oktatási tereinket, gyakorlatainkat, elveinket.

Számomra úgy tűnik, hogy a XXI század pozitivizmusa és transznacionális terei – amivel magam is szembesültem egy globális egyetemen –, a technológiai vívmányok és a robotika, vagy a fizikailag egyre nehezebben vállalható reziliencia és mobilitás egyre szélesebb körben és több kontextusban veti fel a humanitás kérdését: Az írás és olvasás, a kulturális érzékenység problémáját. Ezen a téren ez a tanulmány út kétségtelenül sorsfordító volt az életemben.